

Dünyada Katılım Bankacılık Sistemi İle İlgili Örnekler

Ersin Çabucak

Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Yöneticisi

ersincabucak@gmail.com, ORCID:0000-0001-9254-2650

Özet

Dünyada katılım bankacılık sistemi günümüz dünyasında malî sistem dahilinde geleneksel bankaların yaptığı bir çok bankacılık çalışmalarında ve finansal kiralama, sigorta, mübadele gibi ticarî faaliyetlerde bulunmaktadır. Katılım bankaları temel standartlarına aykırı olmamak şartıyla geleneksel bankaların yaptığı bütün işlem ve faaliyetleri değişik yöntemler ile yapmaktadır. Bu tarz bankacılık hizmetlerinin ana gayesi; faizsiz finansal esaslar çerçevesi dahilinde, faizle alakalı hassasiyet gösteren kişi ve kurumların muattal likidite ve birikimlerini millî ekonomik sisteme dahil etmektir. Mevcuttaki bankalar, söz konusu hizmetlerini yaparken faizin yerine kâr-zarar paydaşlığını esasa alması nedeni ile bu tarz bankacılık modeli literatüre faizsiz bankacılık sistemi olarak geçmiştir. Faiz ile alakası bulunmayan bütün bankacılık hizmetlerini değişik usul ve esaslarla gerçekleştiren bu tarz kurum ve kuruluşlar bir ölçüde mevcut bankaların alternatifleri, bir ölçüde de mevcut bankaların yaptığı faizli sisteme yaslanan faaliyetleri yapmadığı için onları tamamlayarak finansal sektöre çeşitlilikler ve derinlikler katan kuruluşlardır.

Anahtar Kelimeler: Küresel Finans Sistemi, Katılım Bankacılığı, Faizsiz Bankacılık

Examples of Participation Banking System in the World

Abstract

Participation banking system in the world In today's world, they are engaged in many banking activities performed by traditional banks within the financial system, as well as commercial activities such as leasing,

Dünyada Katılım Bankacılık Sistemi İle İlgili Örnekler

insurance, exchange. Participation banks perform all transactions and activities performed by traditional banks using different methods, provided that they do not contradict their basic standards. The main purpose of such banking services is to include the mutual liquidity and savings of individuals and institutions that are sensitive to interest in the national economic system within the framework of interest-free financial principles. Due to the fact that the current banks take profit-loss partnership as a basis instead of interest when performing these services, this type of banking model has entered the literature as an interest-free banking system. Interest has nothing to do with all these kind of organizations which perform different banking services banks to a certain extent with the procedures and principles to the existing alternatives, to a lesser extent, the interest in the aging existing banking activities in the system for not doing that by completing them adds depth and diversity to the financial sector organizations.

Key Words: Global Financial System, Participation Banking, Interest-Free Banking

Giriş

Ekonomi anlamında kalkınma hamlesinin ana ilkesinden biri, değişik sebeplerle ekonominin haricinde kalmış olan muattal fonun türlü enstrüman aracılığı ile, reel sektörlere kaydırılmasıdır. Mevzu bahis muattal kaynakların miktarı ve oranı ne ölçüde çoğalır ise, ülke ekonomisinde gelişim de o ölçüde olumsuzca etkilenecektir (Özulucan, 2019, 153).

Bu ekonomi sahasında gerçek durumların farkına daha evvel, yani 1970’li senelerde erişmeyi başaran ülkelerde hizmet veren küresel bankalar (Union Kleinwort Benson, Deutsche Bank, ANZ Grindlays Bank, Goldman Sachs Bank, Citibank, Commerce Bank, Bank of Switzerland, HSBC vb) bünyesinde, kâr-zarar paydaşlığı temeline yaslanan bankacılık çalışması yapan birim ve alanlar oluşturmuştur (Yahşi, 2009, 128).

Bu yapı küresel ölçekte iki değişik biçimde uygulanmaktadırlar. Bunlardan birinci, yalnızca krediyle ilgili bankacılık hizmetlerini yapan uzmanlaşmış bankacılık modelidir; ikincisiyse, gerek geleneksel bankacılık gerekse de çağdaş bankacılık hizmetlerini veren model bankacılık yöntemleridir (Omar ve Haq, 2016, 31).

Körfez’deki sermayenin anapara birikimlerine katkılarının artırılması amacı ile, yatırım ve katılım bankacılık sistemlerinin daha fazla özendirilmesine (bankalar, şubeler ve ATM’lerin sayılarının artırılması), özelleştirmeler hususunda potansiyel dışındaki yatırımcıya daha fazla tanıtımlarda

bulunulması gerekmektedir (Özulucan, 2019, 159).

Fonların kullanımlarının ve kaynakla ilgili imkanlarının geliştiği bölge ve yörelerde, şubelerin sayısının artırılması gerekmektedir. Bu amaç ile fona devredilmiş olan bankaların şubesinin alınmaları durumunda, gerek bunların fizikî olanaklarından gerekse de alakalı yerde gerçekleşen malî çalışmalardan direkt faydalanma imkanı mevzu bahis olabilecektir (Yahşi, 2009, 145).

Bankacılık teknolojisi ve bilgi birikiminin yakın takiple izlenilmesi ve kurumun içindeki personelin eğitimlerinin daha fazla yoğunlaştırılarak verilmesi gerekmektedir. Böylelikle, müşterilerin memnuniyetine odaklı iş prensibi uygulanmaya daha yetkin bir şekilde geçirilebilecektir (Omar ve Haq, 2016, 39).

Krizlerin olduğu dönemlerde ve olağandışı durumda hızlı para çekilişini karşılayabilmek amacıyla, öncelik ile Merkez Bankası'nca tutulmakta olan zorunlu karşılık tutarlarının kısa süre içinde serbest kalmalarını sağlayacak şekilde yeni düzenleme ve uygulamaların yapılması gerekmektedir (Özulucan, 2019, 167).

Hem kısa vadeli sermaye ihtiyacında olan kuruluşların ihtiyacını karşılayabilecek hem de ellerinde kısa vadeli muattal fonlar olan kuruluşların fonunu değerlendirebilmesini sağlayacak işlevsel bir sistemin oluşturulması, sistem bütünlüğünün verimlilik ölçüsünün artırılması ve daha fazla kaynak ve desteğin reel ekonomi düzlemindeki sisteme kazandırılması bakımından faydalı olacaktır (Yahşi, 2009, 165).

Katılım bankacılık sistemlerinin uyma zorunda olduğu şartların, iş şekilleri ve iş koşullarının sürekli denetlenmesi yanlışların tespit edilmesi, sistemlerin gelişimi ve hatalı uygulamaların ve dolayısı ile sistemlere yönelik endişenin azalması bakımından önemlidir. Bireysel bankacılık hizmetlerinin çeşitlenmesi ve sistemlere yönelik ilgilerin artırılması gerekmektedir (Omar ve Haq, 2016, 45).

Kâr-zarar paydaşlığı prensipleri anlayışı ile oluşturulan bu kuruluşların günümüzdeki mevcut durumda daha fazla murabaha, yani üretim desteği anlayışı ile fonun kullanıldığı görünmektedir. Oysa mudaraba (kâr-zarar paydaşlığı) ve müşareke (likidite ve emek paydaşlığı) anlayışı ile uygulamada hiçbir fon kullanılmamaktadır (Uluğ, 2020, 38).

Katılım bankacılık sistemlerinin kâr-zarar paydaşlığı yöntemiyle daha fazla fon kullanılması, sistemlere yöneltilmiş olan eleştirinin azaltılması ve reel ekonomide kişilerin yapmadığı veya

Dünyada Katılım Bankacılık Sistemi İle İlgili Örnekler

yapamadıkları büyük ölçekli yatırımın yaşama geçirilmesi bakımından oldukça önemlidir (Özulucan, 2019, 178).

Böylelikle, bu uygulamanın sonucunda katılım bankası, gerek bankalar ile olan farklılıkları somutça bir biçimde meydana koymuş olacak gerekse de kurulma amacına benzer anlayışlarda bankacılık faaliyetlerini sürdürecektir (Yahşi, 2009, 177).

Bankaların yapmış olduğu çoğu bankacılık faaliyetlerini yürütmekte olan ve dolayısı ile de benzer ekonomik durum şartlarında onlar ile rekabet eden katılım bankaları, mevcuttaki malî sistemler dahilinde hedeflediği neticelere daha kolay ulaşabilmesi amacıyla, değişik bankacılık yönünü ve uygulamasını açıklık ile ve devamlı değişik medya araç-gereçlerini kullanmak suretiyle meydana koymaları gerekmektedir (Omar ve Haq, 2016, 76).

Bu şekilde uygulamalar gerek katılım bankalarının hedeflediği yere ulaşmasını kolaylaştıracak gerekse de küresel ölçekte uygulanmakta olan bu yöntemin aracılığı ile kesif bir sermaye ihtiyacı dahilindeki dünyada, muattal olan fon değerlerinin reel ekonomi düzlemine kazandırılmasını hızlandırmış olacaktır (Özulucan, 2019, 198).

Dünyada Katılım Bankacılık Sistemi İle İlgili Örnekler

Toplumları meydana getiren kişilerin ihtiyacında yaşanan değişme ve gelişmeler, ekonomi sahasında karşılığını bulmaktadır ve siyasîler ekonomik sistemi değişen ihtiyaçlar özelinde yeniden düzenlemelerle formüle etme ihtiyacını hissetmektedirler (Yahşi, 2009, 187).

Katılım bankalarının bu şekilde bir ihtiyacın ürünü olduğu açıktır. Mevduat bankalarının kontrolündeki küresel finansal piyasasına derinlik ve çeşitlilik kazandırma ve toplum ihtiyaçlarına çözüm bulmak amacı ile, küresel malî sisteme dâhil edilmiştir (Uluğ, 2020, 43).

Katılım bankacılık sistemlerinin kurulmasında bir takım iç ve dış etkenler büyük rol oynamışlardır. Bu etkenler dünya konjektörü bakımından çeşitli safha ve evrelerde daha ayrıntılı incelenmeyi hak etmektedir (Omar ve Haq, 2016, 39).

Bunlardan iç etkenler arasında dinî gerekçe bulunmaktadır. İslam'ın faizi açıkça yasaklaması dolayısı ile Müslüman kişilerin faiz veren bankalarla ilişkisi hiçbir vakit istenen seviyede

olmamıştır (Öner, 2011, 44).

Müslüman kişiler 20. yüzyılın başlangıcından itibaren İslam ülkelerinde de kurulmaya başlayan geleneksel bankalarla ilişkiye girmekten kaçınmış, bu nedenle bu kurumlar Batı'da gösterdiği performansları İslam ülkelerinde gösterememişlerdir (Özulucan, 2019, 128).

Bu vetire sonrasında meydana çıkan katılım bankacılık sistemlerinin kurulmasında rolü olan dahili etken, dinî inancından ötürü faizle ilgili gelir almak istemeyen kişiler veya kuruluşların, yurtiçinde ve dışında binalar, arsalar, altınlar, dövizler biçiminde tutulmakta olan ve iddihar şeklinde saklanan tasarrufun üretime sokulup, yatırımın finansalında kullanılmak istenmesidir (Yahşi, 2009, 160).

Likiditenin yetersizliğinin görüldüğü Türkiye'de faizle ilgili gelir sağlamak istemeyen kişilerin tasarruflarının ve fonunun bankacılık sisteminin haricinde kalması akılcı bir durum olmayacaktır (Uluğ, 2020, 54).

Bankacılık sistemine ihtiyacı olanların inanç ve yargılarına karşıt bir biçimde iş yapan kuruluşlar yerine, inanç ve yargıları paralelinde tercihlerini yapabilmesine imkan sağlama dini ve vicdani özgürlüğün tabii neticesi şeklinde görünmektedir (Öner, 2011, 49).

İnanç ve yargılara saygı ve tarafsızlığı kanuni olarak güvenceye alan anayasal sistemin bu şekilde düzenlemelere gitmesi tutarlıca bir davranış şeklinde görünmektedir (Öner, 2011, 44).

Dış etkenler arasındaysa değişmekte ve gelişmekte olan küresel şartlar yer bulmaktadır. 1970'li senelerin başlangıcında OPEC ülkelerinin ortak olarak uyguladığı bir stratejik yaklaşım neticesinde petrolün fiyatındaki hızlı ve devamlı yükselişler, Ortadoğu coğrafyasındaki petrol rezervi zengini ülkelerin daha fazla zenginleşmesine ve gelirinin çok miktarda yükselmesine kaynak oluşturmuştur (Yahşi, 2009, 198).

Petrol fiyatındaki yükselmeler neticesinde ciddi oranda dövizle ilgili gelir sağlayan ülkeler, yatırımlarını ve ithâlatlarını arttırmalarına karşın, yeterlilik anlamında üst teknik alt yapıya sahip olmadığından ötürü, kazandığı kaynağın tamamını kendi ülkelerinde yatırımlara dönüştürememişlerdir (Yahşi, 2009, 128).

Petrol fiyatındaki artışlar, petrol ithâlatçısı Türkiye gibi ülkeleri olumsuzca etkilemiştir, bu ülkelerin diğer sahalara tahsis edebileceği fonun düşmesine sebep olmuştur (Uluğ, 2020, 57).

Bu süreçte, sonuç olarak petrol üreten ülkeler dışarılarda yatırımla ilgili alanlar aramaya sevk eder

Dünyada Katılım Bankacılık Sistemi İle İlgili Örnekler

iken, petrol tüketen ülkeleri mevzu bahis fonu ülkelerine çekmek hususunda çalışmalara yöneltmiştir. Batılı devletlerde faizsiz sistem ile kurulan bankalarsa, bu minvaldeki çaba ve çalışmaların bir ürünüdürler (Özulucan, 2019, 147).

1980’li senelerin başlangıcında Türkiye’nin, Ortadoğu coğrafyasının petrol zengini ülkeleriyle ticarî ve siyasî sahadaki ilişkileri ivedi ilerleme trendleri izlemesine karşın, bu olumlu yükseliş ülkelerin malî yapısı arasındaki farklılık dolayısı ile malî sahadaki ilişkilere yansımamıştır (Uluğ, 2020, 67).

Bu farklılık faktörünü azaltma ve ilişkinin gelişmesi sürecindeki Ortadoğu coğrafyasındaki sınırdaş ülkelere, malî yapısına aykırı gelmeyen finansman aracı sağlamak suretiyle bu ülkelerin Türkiye’de malî ve fizikî yatırımlarını arttırmak amacı ile katılım bankalarına dönük düzenleme ve yenilikler yapılmıştır (Öner, 2011, 61).

Katılım bankalarıyla malî yapıdaki farklılık nedeni ile Türkiye’ye çekemediğimiz petro-dolar kaynakları Türkiye’ye çekilebilecek, öte yandan ülkeler arasındaki ticarî ve malî ilişkilerimiz daha fazla ivme kazanacaktır (Uluğ, 2020, 38).

Ortadoğu’daki petrol zenginleri olan ülkeler birikiminin tamamını kalkınmada kullanamadıklarından dolayıdır ki, küresel bankacılık sistemlerine bir ölçüde para akışı olmuştur (Öner, 2011, 67).

Paranın bir bölümü faiz esasıyla çalışan Batılı bankalara yatırılır iken, bazı çevrelerce faizi kabule yanaşmadıklarından ötürü, elindeki paranın yalnızca kâr-zarar sistemine göre çalışmada bulunan kuruluşlarca kullanılmasını istemişlerdir (Omar ve Haq, 2016, 31).

Bu anlamda katılım bankacılık sistemiyle kendisine Batılı finansal sistem dahilinde yer bulmakta güçlük yaşayan fonlarında Türkiye bankacılık sistemine verilmesini hedeflemiştir (Omar ve Haq, 2016, 32).

Katılım bankacılık sistemi yolu ile başlarda, yukarıdaki faktörler arasında işlenen, Körfez bölgesindeki sermayenin ülkemize getirilmesi ereği ön plandayken, 1990’dan sonraki devirde dahili unsurların öncelik hâline gelmesi, faizlere pek de olumlu yaklaşmayan kesimlerin ellerindeki boşta olan fonun ekonomi sistemine dahil edilmesi amacının öne çıktığını göstermektedir (Özulucan, 2019, 153).

Türkiye finansal piyasalarında uzun yıllardır süregelen bir geçmişi bulunan katılım bankacılık

sistemlerinin tabi olduğu kanunî mevzuatları üç başlık çerçevesinde inceleme mümkündür (Öner, 2011, 71).

İlk başlıkta incelenebilecek olan dönem katılım bankalarıyla alakalı kanunî düzenlemenin ilkin meydana çıktığı 1983'ten bunların Bankalar Kanunu'nun kapsamı altına alındığı 1999'un bitimine dek olan dönemdir (Omar ve Haq, 2016, 34).

Bu dönemdeyse Bakanlar Kurulu'nun kararları, değişik tebliğ, ilke ve yönetmeliklerle günümüzdeki katılım bankalarıyla alakalı kanunî mevzuatlarının temelleri oluşturulmuştur (Rodoplu, 2017, 18).

İkinci başlıkta incelenebilecek olan dönemse 1999'un bitiminden 2000'in bitimine dek olan dönemdir. Katılım bankalarıyla alakalı bu dönemde mevzuatlar kanunî düzlemde düzenleme ve ilkeleri içermektedirler (Öner, 2011, 78).

Bunun evveli şeklinde kabul edilen 4387 sayılı Bankalar Kanunu'nda değişiklik yapan 4491 sayılı Kanun yanında, 2001'in Mayıs'ında çıkartılan 4387 sayılı Bankalar Kanunu'nda değişiklikler öngören 4672 sayılı Kanun'da katılım bankalarıyla alakalı ciddi değişiklik ve düzenlemeler getirilmiştir (Yahşi, 2009, 169).

Nihai olarak da bu dönemde Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nca (BDDK) 4389 sayılı Bankalar Kanunu esas alınmak suretiyle Özel Finansal Kurumların Kuruluş ve Çalışmaları Hakkında Yönetmelik çıkartılmıştır (Özulucan, 2019, 128).

Üçüncü başlıkta incelenebilecek olan dönemse 2008'in bitiminden günümüze dek süregelen dönemdir. 2008'in Kasım ayında çıkartılan 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle beraber Türkiye'de faizsiz bankacılık sisteminde çeyrek yüzyıldır devam eden Özel Finans Kurumu ismiyle hizmetlerini devam ettiren kuruluşlar, Katılım Bankaları, Özel Finansal Kurumlar Birliği'yse (ÖFKB) Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB) şeklinde ad değişikliklerine uğramıştır (Öner, 2011, 61-62).

Tanınırlık ve kimlikle ilgili problemlerini çözme ve kamusal ve özel sistemle küresel ilişki biçimlerinde niteliklerinin ve hizmet sahalarının sınırlarıyla alakalı tereddütlerini giderme için söz konusu ad değişikliklerine gidildiği görülmektedir (Rodoplu, 2017, 27).

Sonuç

Toplumları meydana getiren kişilerin ihtiyacında yaşanan değişme ve gelişmeler, ekonomi sahasında karşılığını bulmaktadır ve siyasîler ekonomik sistemi değişen ihtiyaçlar özelinde yeniden düzenlemelerle formüle etme ihtiyacını hissetmektedirler.

Katılım bankalarının bu şekilde bir ihtiyacın ürünü olduğu açıktır. Mevduat bankalarının kontrolündeki küresel finansal piyasasına derinlik ve çeşitlilik kazandırma ve toplum ihtiyaçlarına çözüm bulmak amacı ile, küresel malî sisteme dâhil edilmiştir.

Katılım bankacılık sistemlerinin kurulmasında bir takım iç ve dış etkenler büyük rol oynamışlardır. İç etkenler arasında dinî gerekçe bulunmaktadır. İslam'ın faizi açıkça yasaklaması dolayısı ile Müslüman kişilerin faiz veren bankalarla ilişkisi hiçbir vakit istenen seviyede olmamıştır.

20. yüzyılın başlangıcından itibaren Müslüman kişiler İslam ülkelerinde de kurulmaya başlayan geleneksel bankalarla ilişkiye girmekten kaçınmış, bu nedenle bu kurumlar Batı'da gösterdiği performansları İslam ülkelerinde gösterememişlerdir.

Bu vetire sonrasında meydana çıkan katılım bankacılık sistemlerinin kurulmasında rolü olan dahili etken, dinî inancından ötürü faizle ilgili gelir almak istemeyen kişiler veya kuruluşların, yurtiçinde ve dışında binalar, arsalar, altınlar, dövizler biçiminde tutulmakta olan ve iddihar şeklinde saklanan tasarrufun üretime sokulup, yatırımın finansalında kullanılmak istenmesidir.

Likiditenin yetersizliğinin görüldüğü Türkiye'de faizle ilgili gelir sağlamak istemeyen kişilerin tasarruflarının ve fonunun bankacılık sisteminin haricinde kalması akılcı bir durum olmayacaktır.

Bankacılık sistemine ihtiyacı olanların inanç ve yargılarına karşıt bir biçimde iş yapan kuruluşlar yerine, inanç ve yargıları paralelinde tercihlerini yapabilmesine imkan sağlama dini ve vicdani özgürlüğün tabii neticesi şeklinde görünmektedir. İnanç ve yargılara saygı ve tarafsızlığı kanuni olarak güvenceye alan anayasal sistemin bu şekilde düzenlemelere gitmesi tutarlıca bir davranış şeklinde görünmektedir.

Dış etkenler arasındaysa değişmekte ve gelişmekte olan küresel şartlar yer bulmaktadır. Küresel şartları sadece bir bütün olarak ele almak da yanıltıcı birtakım varsayım ve değerlendirmelere ulaşılmasına sebebiyet verebilir.

1970’li senelerin başlangıcında OPEC ülkelerinin ortak olarak uyguladığı bir stratejik yaklaşım neticesinde petrolün fiyatındaki hızlı ve devamlı yükselişler, Ortadoğu coğrafyasındaki petrol rezervi zengini ülkelerin daha fazla zenginleşmesine ve gelirinin çok miktarda yükselmesine kaynak oluşturmuştur.

Petrol fiyatındaki yükselmeler neticesinde ciddi oranda dövizle ilgili gelir sağlayan ülkeler, yatırımlarını ve ithâlatlarını arttırmalarına karşın, yeterlilik anlamında üst teknik alt yapıya sahip olmadığından ötürü, kazandığı kaynağın tamamını kendi ülkelerinde yatırımlara dönüştürememişlerdir.

Petrol fiyatındaki artışlar, petrol ithâlatçısı ülkeleri olumsuzca etkilemiştir, bu ülkelerin diğer sahalara tahsis edebileceği fonun düşmesine sebep olarak mevcut likiditenin de azalmasına ve kaybına sebebiyet vermiştir.

Bu süreçte, sonuç olarak petrol üreten ülkeler dışarılarda yatırımla ilgili alanlar aramaya sevk eder iken, petrol tüketen ülkeleri mevzu bahis fonu ülkelere çekmek hususunda çalışmalara yönelmiştir. Batılı devletlerde faizsiz sistem ile kurulan bankalarsa, bu minvaldeki çaba ve çalışmaların bir ürünüdürler.

1980’li senelerin başlangıcında Türkiye’nin, Ortadoğu coğrafyasının petrol zengini ülkeleriyle ticarî ve siyasî sahadaki ilişkileri ivedi ilerleme trendleri izlemesine karşın, bu olumlu yükseliş ülkelerin malî yapısı arasındaki farklılık dolayısı ile malî sahadaki ilişkilere yansımamıştır.

Bu farklılık faktörünü azaltma ve ilişkinin gelişmesi sürecindeki Ortadoğu coğrafyasındaki sınırdaş ülkelere, malî yapısına aykırı gelmeyen finansman aracı sağlamak suretiyle bu ülkelerin Türkiye’de malî ve fizikî yatırımlarını arttırmak amacı ile katılım bankalarına dönük düzenleme ve yenilikler yapılmıştır.

Katılım bankalarıyla malî yapıdaki farklılık nedeni ile Türkiye’ye çekemediğimiz petro-dolar kaynakları Türkiye’ye çekilebilecek, öte yandan ülkeler arasındaki ticarî ve malî ilişkilerimiz daha fazla ivme kazanacaktır.

Ortadoğu’daki petrol zenginleri olan ülkeler birikiminin tamamını kalkınmada kullanamadıklarından dolayıdır ki, küresel bankacılık sistemlerine bir ölçüde para akışı olmuştur.

Paranın bir bölümü faiz esasıyla çalışan Batılı bankalara yatırılır iken, bazı çevrelerse faizi kabule yanaşmadıklarından ötürü, elindeki paranın yalnızca kâr-zarar sistemine göre çalışmada bulunan

Dünyada Katılım Bankacılık Sistemi İle İlgili Örnekler

kuruluşlarca kullanılmasını istemişlerdir. Bu anlamda katılım bankacılık sistemiyle kendisine Batılı finansal sistem dahilinde yer bulmakta güçlük yaşayan fonlarında Türkiye bankacılık sistemine verilmesini hedeflemiştir.

Katılım bankacılık sistemi yolu ile başlarda, yukarıdaki faktörler arasında işlenen, Körfez bölgesindeki sermayenin ülkemize getirilmesi ereği ön plandayken, 1990'dan sonraki devirde dahili unsurların öncelik hâline gelmesi, faizlere pek de olumlu yaklaşmayan kesimlerin ellerindeki boşta olan fonun ekonomi sistemine dahil edilmesi amacının öne çıktığını göstermektedir.

Kaynakça

AKGÜÇ, Ö. (2019). **Türkiye’de Bankacılık**, İstanbul: Gerçek Yayınevi.

AKIN, C. (2020). **Faizsiz Bankacılık ve Kalkınma**, İstanbul: Kayıhan Yayınları

AKPINAR, T. (2017). **Bankalar ve Devlet**, Ankara: Anka Yayınları.

AKYÜZ, O. (2018). **Katılım Bankacılığı Dünü Bugünü**, İstanbul: Alfa Yayınları

ATASAGUN, Y. S. (2020). **Bankalar Kanunu**, İstanbul: Maya Yayıncılık.

AYSAN, M. (2019). Bankalarımız ve Piyangoculuk, **Banka ve Ekonomik Yorumlar Dergisi**, 12,11.

BATTAL, A. (2021). **Bankalarla Karşılaştırmalı Olarak Hukukî Yönden Özel Finansal Kurumları**, Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü.

BATTAL, A. (2000). **Yeni Bankalar Kanunu’na Göre Özel Finansal Kurumlarının Hukukî Temeli ve Bankacılık Sistemi İçindeki Yeri, Türkiye’de Özel Finansal Kurumları-Teori ve Uygulama**, İstanbul: Albaraka Türk Yayınları.

BÜYÜKDENİZ, A. (2013). **Ekonomik Bir Gerçeklik Olarak Özel Finansal Kurumları, Özel Finansal Kurumları Birliği Dünyada ve Türkiye’de Faizsiz Bankacılık**, Ankara: A Yayıncılık.

ÇİLLER, T. ve ÇİZAKÇA, M. (2016). **Türk Finansal Kesiminde Sorunlar ve Reform Önerileri**, İstanbul: Yenilik Basımevi.

EYÜPGİLLER, S. (2018). **Banka ve Malî Kuruluşlar**, Ankara: Yargı Yayınevi.

OMAR, Fuat Al and HAQ, M. A. (2016). **Krizden Krize Türkiye: 2000 Kasım ve 2001 Şubat Krizleri**, Ankara: Türkiye Ekonomi Kurumu.

Özel Finansal Kurumları Birliği. (2013). **Dünyada ve Türkiye’de Faizsiz Bankacılık**. İstanbul: Özel Finansal Kurumları Birliği Yayınları.

Özel Finansal Kurumları Birliği (2018). **Bankalar Kanunu’nda Özel Finansal Kurumları–Değişikliğin Kamuoyundaki Yansımaları**, İstanbul: Özel Finansal Kurumları Birliği Yayınları.

ÖNAL, R. (2017). “ÖFK’lar Ekonomik Büyümeye Katkıda Bulunmaktalar”. **Bereket Dergisi**, Yıl: 2, Sayı: 3.

ÖNER, Y. (2001, Nisan). “Faizsiz Kazanç Sistemi kâr Garantisi Vermez”. **Ticaret Gazetesi Eki**.

ÖZCAN, M. E. ve Hazıroğlu, T. (2000). “Bankacılıkta Yeni Bir Boyut: Katılım Bankacılığı”. **Bereket Dergisi**, Yıl: 3, Sayı: 9.

ÖZSOY, Y. (2018). **Özel Finansal Kurumları**, İstanbul: Asya Finansal Kurumu Yayınları,

ÖZULUCAN, A. (2019). **Özel Finansal Kurumları (Bankalarla Karşılaştırmalı Olarak) ve Muhasebe Uygulamaları**. Aydın Üniversitesi Yayınlanmamış Doçentlik Tezi.

PARASIZ, İ. (2021). **Kriz, Enflasyon, Ayarlamalar**, İstanbul: İntegral Yayıncılık.

RODOPLU, B. C. (2017). “Dünyada Faizsiz Bankacılık”. **Bereket Dergisi**, Yıl: 1, Sayı:1.

TAKAN, M. (2020). **Bankacılık Teori Uygulama ve Yönetim**, Adana: Nobel Kitapevi.

Türkiye Katılım Bankaları Birliği. (2020). **Faizsiz Bankacılık Modelleri**, Ankara: Türkiye Katılım Bankaları Birliği Yayını.

Türkiye Katılım Bankaları Birliği. (2021). **Dünyada ve Türkiye’de Faizsiz Bankacılık**, Ankara: Türkiye Katılım Bankaları Birliği Yayını.

TUNÇ, H. (2000). “Soru ve Cevaplarla ÖFK’lar”, **Bereket Dergisi**, Yıl: 3, Sayı: 10.

ULUĞ, K. (2020). **Uluslararası Sistem İçerisinde İslam Bankacılığı, İslam Ekonomisinde Finansal Meseleleri**, İstanbul: Ensar Neşriyat.

YAHŞİ, F. (2009). “Özel Finansal Kurumları’nın Mevzuat Serüveni”. **Bankacılık ve Finansal Dergisi**, 4 (21), s. 21.

Dünyada Katılım Bankacılık Sistemi İle İlgili Örnekler

ZERQA, N. (2020). **İslam Düşüncesinde Banka ve Sigorta**, (Çev. Hayreddin Karaman). İstanbul: z Yayınları.

02.05.1985 tarih ve 18742 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

11.01.1997 tarih ve 22874 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Hazine Müsteşarlığı Tebliği.

19.12.1999 tarih 23911 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 4491 sayılı Kanun’un 17. Maddesi.

4672 sayılı Kanun ile değişik 4389 sayılı Bankalar Kanunu’nun Geçici 2-b Maddesi.

24.04.2003 tarih ve 25088 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

01.11.2005 tarih 25983 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

28.06.2011 tarih ve 18795 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 3226 sayılı Karar.

03.04.2018 tarih ve 18714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 3167 sayılı Kanun.